

Методичні рекомендації щодо роботи шкільної бібліотеки

У Законі України «Про загальну середню освіту», Законі «Про бібліотеки та бібліотечну справу» важливе місце відводиться інформаційній, культурно-виховній і просвітницькій роботі в закладах освіти. Шкільна бібліотека є важливим засобом і формою втілення в життя цієї вимоги.

У сучасних умовах основними завданнями шкільної бібліотеки є:

- якнайповніше сприяння реалізації державної політики в галузі освіти;
- інформаційне забезпечення всіх аспектів навчально-виховного процесу освітнього закладу в засвоєнні програмних та факультативних знань, самоосвіті школярів;
- виховання інформаційної культури учнів, постійного їх прагнення до пошуку інформації, свідомого, осмисленого добору інформаційних джерел, формування навичок систематизації та особистісної оцінки інформації;
- навчання школярів технологій користування бібліотеками всіх типів;
- сприяння вихованню гармонійної, морально досконалої особистості, свідомої свого громадянського обов'язку, відкритої для інтелектуального,

духовного і творчого розвитку;

- інформаційне забезпечення особистісних потреб користувачів у дозвіллевій (реактивній) діяльності;
 - формування авторських програм читачького розвитку школярів, виховання свідомого, вдумливого, грамотного читача з високим рівнем бібліографічної культури;
 - всебічне сприяння підвищенню фахової майстерності педагогів, озброєння їх знаннями сутності сучасних освітніх та виховних технологій; педагогізація батьківської громадськості шляхом популяризації педагогічної літератури і надання інформації про неї;
 - створення комфортного бібліотечного середовища; реформування бібліотеки в таку, яка б включала як традиційні, так і сучасні носії інформації, мультимедійні технології тощо.
- Реалізація завдань шкільної бібліотеки визначає її функції, а саме: основні, виховні, інформаційні. До основних функцій слід віднести: освітні, соціальні, інтелектуальні, самоосвітні, культурологічні.
- У реалізації освітніх завдань школи і функ-

цій шкільної бібліотеки важливою є співпраця педагогів та бібліотекаря. У школі доцільно розробити комплексну програму формування бібліотечно-бібліографічної грамотності школярів, яка б передбачала системну та систематичну діяльність педагогів і бібліотекаря у формуванні навичок роботи з інформацією, гарантувала їм можливість володіти вміннями вести інформаційний пошук і використовувати інформацію в подальшому житті.

Співпраця шкільного бібліотекаря з педагогічним колективом має багато аспектів і може виявлятися: у проведенні уроків позакласного читання; занять-практикумів; організації спеціальних екскурсій, факультативів, гуртків; проведенні ігор, вікторин, конкурсів, бібліотечних аукціонів, ділових ігор, бесід, консультацій; допомозі (участі) у днях творчих уроків, уроків-панорам; розробці блоків проектів внутрішньошкільних посібників і бібліографічних путівників.

Бібліотека та бібліотекар мають долучатися й до реалізації навчальним закладом прямих функцій навчання. Їх реалізацію можуть забезпечити бесіди, вікторини, письмові анотації, відгуки, рецензії на книги, заочні читацькі конференції, спільна розробка сценаріїв і проведення масових заходів, літературні вечори, читацькі конференції тощо.

Соціальні функції шкільної бібліотеки можуть реалізуватись в організації постійно діючих книжкових виставок «Пізнай себе», «Етика спілкування», «На порозі вибору професії»; усних журналів «Як подолати життєві труднощі», «Здібності і талант людини», «Я серед людей»; днів здоров'я «Здоровий спосіб життя», «Стратегія здоров'я»; захист проектів «Кроки до життєвого успіху», «Яким я бачу себе у ХХІ ст.?»; функціонуванні на базі шкільної бібліотеки клубів спілкування з проблем соціальної адаптації особистості.

Технологічне наповнення процесу реалізації інтелектуальної функції шкільної бібліотеки можуть складати: книжкові виставки «Для допитливих», «Всезнайкам», «Розвивай свою пам'ять», інтелектуальний клуб знавців літератури, виставки-презентації науково-популярної літератури та статей періодики, оформлення полиць літератури для батьків, вікторини «Що?Де?Коли?», бесіди «Твої перші енциклопедії», «Королівство А-Я», дні казки тощо.

Самоосвітня функція шкільної бібліотеки може бути впроваджена через технології, які формують в учнів практичні уміння та навички роботи з книгою, уміння вести записи прочитаного: складати конспект, тези, робити робочі записи; книжкові виставки «На шляху до пізнання», «Вчись вчитися та пізнавати»; читацькі конференції «Книга – джерело знань», «Самоосвіта в житті видатних людей» тощо.

Забезпечити реалізацію культурологічної функції шкільної бібліотеки можуть клуби літературної та художньої творчості «Відродження», «У світі прекрасного»; бібліографічні огляди «Світогляд українського народу», «Українське мистецтво»; книжкові виставки «Народні мистецтва і ремесла краю», «Мова – душа народу»,

«Я. Земля. Всесвіт», «Перлини душі народної»; співпраця бібліотекаря з учителем факультативного курсу «Світова художня культура»; літературні вітальні тощо.

Шкільна бібліотека має активно долучатися до реалізації школою її виховних функцій та завдань, організовуючи літературні клуби «Первоцвіт»; літературні екскурсії «Літературними стежками рідного краю»; тематичні книжкові виставки «Мій край, моя історія жива», «Право і закон», «Жити, відповідаючи за все»; літературні конкурси, диспути, конференції, гуртки палітурної справи тощо.

Реалізація інформаційної функції шкільної бібліотеки здійснюється через проведення виставок нових надходжень, інформаційних оглядів, тижнів інформації, свят «День книги», «Історія створення книги», «Продовження ваших улюблених книг», випусків інформаційних бюлетенів, вікторин «Подорож до казки», «Хто цей літературний герой?», тематичних дискусій «Про книгу та бібліотеку», «Книжка в твоїх руках» тощо. Значна частка інформаційних запитів може виконуватись із залученням Інтернет-ресурсів, тому для шкільної бібліотеки стало необхідністю мати 3-4 комп'ютери з виходом в Інтернет.

Варто звернути увагу на такі актуальні проблеми:

- комп'ютеризація шкільних бібліотек;
- ведення статистики;
- популяризація літератури;
- бібліотечно-бібліографічне навчання учнів;
- заміна втраченої літератури;
- поповнення фонду художньої літератури.

З метою популяризації роботи шкільних бібліотек рекомендуємо висвітлювати інноваційний досвід у засобах масової інформації.

Світлана ВВЕДЕНСЬКА,
завідувач бібліотеки
Хмельницького ОІППО,
Тетяна ІВАНОВСЬКА,
методист бібліотеки
Хмельницького ОІППО.